

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobců: **a) Ing. V. K.**, zastoupený Mgr. Janem Zrnovským, advokátem se sídlem Revoluční 66, Liberec, a **b) Mgr. L. P. (roz. K.)**, proti žalovaným: **1) P. S.**, **2) Městský úřad Vysoké nad Jizerou**, se sídlem Náměstí Dr. Karla Kramáře 227, Vysoké nad Jizerou a **3) Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, o žalobě ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci pod sp. zn. 59 A 77/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 9. 11. 2010, č. j. 59 A 77/2010 - 55,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 9. 11. 2010, č. j. 59 A 77/2010 - 55, **se ruší.**
- II. Žaloba ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci pod sp. zn. 59 A 77/2010 **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Jana Zrnovského, se sídlem Revoluční 66, Liberec, **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce a) podal u Okresního soudu v Liberci dne 12. 8. 2009 žalobu označenou jako „*žaloba na určení neplatnosti Rozhodnutí Kr. úřadu v Liberci, č. j. SO/P/213/2009/Va/13 TP-ODV-2 ze dne 3. 6. 2009*“. Uvedeným rozhodnutím zamítl Krajský úřad Libereckého kraje odvolání žalobce a) proti rozhodnutí Městského úřadu Vysoké nad Jizerou ze dne 22. 4. 2009, č. j. Evi 131/2009/Hav, ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu žalobce a), a toto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

Okresní soud usnesením ze dne 8. 7. 2010, č. j. 12 C 348/2009 – 37, podle § 104b odst. 1 o. s. ř. řízení zastavil, neboť dospěl k závěru, že se jedná o věc, která patří do věcné příslušnosti soudů rozhodujících ve správním soudnictví. Zároveň žalobce a) poučil, že v souladu s § 72 odst. 3 s. ř. s. lze do jednoho měsíce od právní moci usnesení podat žalobu u věcně a místně příslušného soudu rozhodujícího ve správním soudnictví, tj. u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, přičemž platí, že v takovém případě byla žaloba podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení. Uvedené usnesení okresního soudu nabylo právní moci dne 25. 8. 2010.

Dne 6. 9. 2010 podali žalobci a) a b) společnou žalobu u Okresního soudu v Liberci, ovšem s tím, že je adresována Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, kam byla také žaloba dne 23. 9. 2010 předána. Uvedené podání žalobci označili jako žalobu na „1) *Určení fin. náhrady 14 400 Kč pro každého účastníka vadného správního řízení Městského úřadu Vysoké n. Jiz. a nadřízeného orgánu spr. odboru Kr. úřadu Lib. Kraje, U Jezu 642/2a ved. JUDr. J. N.*“ a „2) *Zrušení Smlouvy o připojení č. 7 NN 3 00621825 „oprávněným zákazníkem“ P. S., nar. x v L., bytem H. 953/40 L. a ČEZ Distribuce a.s. Děčín Teplická 953/40 ze dne 24. 10. 2007*“. Jako žalovaní byli označeni pan P. S., Městský úřad Vysoké nad Jizerou a správní odbor Krajského úřadu Libereckého kraje.

Krajský soud usoudil, že se jedná o žalobu směřující proti zmiňovanému rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 3. 6. 2009, č. j. SO/P/213/2009/Va/13 TP-ODV-2. Usnesením ze dne 9. 11. 2010, č. j. 59 A 77/2010 - 55, tuto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v neexistenci žalobou napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí krajského úřadu, stejně jako předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, bylo totiž zrušeno ve zkráceném přezkumném řízení (podle § 98 správního řádu) rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 10. 8. 2009, č. j. MV-44955-5/SC-2009.

Žalobce a) (stěžovatel) podal dne 24. 11. 2010 proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž se domáhá jeho zrušení. Jako důvod kasační stížnosti uvedl, že krajský soud nezkoumal důsledky nesprávně vydaných vadných rozhodnutí správních orgánů a nezabýval se škodou ve výši 14 400 Kč, která vznikla do doby zrušení rozhodnutí správních orgánů Ministerstvem vnitra. Krajský soud se podle stěžovatele nezabýval ani případem neoprávněného zamezení používání elektrického proudu na základě uvedené smlouvy o odběru elektrického proudu.

Následně byl stěžovatel usnesením krajského soudu ze dne 13. 5. 2011, č. j. 59 A 77/2010 - 89, osvobozen od soudních poplatků a zároveň mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů.

pokračování

V doplnění kasační stížnosti ze dne 13. 6. 2011 uvedl zástupce stěžovatele, že v daném případě nebyly splněny podmínky pro zrušení trvalého pobytu stěžovatele ani jeho dcery, tj. žalobkyně b). Krajský soud se měl podle jeho názoru věcně zabývat touto otázkou. Skutečnost, že rozhodnutí správních orgánů byla následně zrušena rozhodnutím Ministerstva vnitra, nesníma ze soudů povinnost jejich přezkumu. V této souvislosti zástupce stěžovatele dále uvedl, že v důsledku postupu správních orgánů vznikly stěžovateli a žalobkyni b) znatelné výdaje a jmenovaní se dostali do tíživé situace, fakticky byli uvrženi do postavení bezdomovců. Úkolem krajského soudu proto bylo vyjasnit situaci a podat stranám rozhodnutí, které umožní problematické vztahy definitivně vyřešit.

Z vyjádření žalovaného 3) vyplývá, že s kasační stížností nesouhlasí. Žalovaný 3) uvedl, že stěžovatel neprokázal výši tvrzené finanční újmy, a nesouhlasí ani s tvrzením, že se stěžovatel a jeho rodina dostali do pozice bezdomovců, když ze spisové dokumentace je zřejmé, že stěžovatel vlastní se svou manželkou rodinný dům v L.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud tedy posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost je důvodná, nikoliv však z hlediska námitek uplatněných stěžovatelem v kasační stížnosti, nýbrž z důvodů, k nimž musel soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti nad rámec uplatněných důvodů.

Krajský soud v daném případě nesprávně posoudil žalobu podanou dne 6. 9. 2010 u Okresního soudu v Liberci, jenž ji předal dne 23. 9. 2010 krajskému soudu, jako žalobu proti rozhodnutí žalovaného 3), tj. Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 3. 6. 2009, č. j. SO/P/213/2009/Va/13 TP-ODV-2. Posouzení této žaloby jako žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. je ovšem zcela v rozporu s jejím obsahem i označením.

Je pravdou, že se stěžovatel předchozí žalobou podanou dne 12. 8. 2009 u Okresního soudu v Liberci domáhal „*určení neplatnosti*“ uvedeného rozhodnutí žalovaného 3). Z tohoto důvodu Okresní soud v Liberci usoudil, že se jednalo o věc, která patří do věcné příslušnosti soudů rozhodujících ve správním soudnictví, a proto řízení usnesením podle § 104b odst. 1 o. s. ř. zastavil a stěžovatele poučil o tom, že žalobu směřující proti uvedenému rozhodnutí lze za podmínek stanovených v § 72 odst. 3 s. ř. s. podat u věcně a místně příslušného soudu rozhodujícího ve správním soudnictví (k výzvě Okresního soudu v Liberci k odstranění vad původní žaloby sice stěžovatel podáním doručeným okresnímu soudu dne 2. 7. 2010 „upřesnil“ svou původní žalobu ze dne 12. 8. 2009 tak, že se vedle „*určení neplatnosti rozhodnutí*“ tentokrát správního orgánu prvního stupně domáhal také „*stanovení finanční odměny za náhradní ubytování v ceně 120,- Kč za den*“, dále „*zrušení*

smlouvy P. S. z L. k odběru elektrické energie v domě č. 18 H. T., V. J.“ a „*určení termínu vystěhování nábytku zemřelého P. S., staršího dědicům ze závěti*“, přičemž pod tímto podáním je již podepsána rovněž dcera stěžovatele, tj. žalobkyně b), nicméně okresní soud k těmto skutečnostem ve svém usnesení o zastavení řízení nepřihlížel). V každém případě, pokud by stěžovatel skutečně v měsíční lhůtě stanovené v § 72 odst. 3 s. ř. s. podal u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci žalobu, kterou by se domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 3. 6. 2009, č. j. SO/P/213/2009/Va/13 TP-ODV-2, uplatnila by se podle § 72 odst. 3 s. ř. s. fikce, že žaloba byla podána již dne 12. 8. 2009, kdy byla Okresnímu soudu v Liberci doručena původní žaloba.

Z obsahu spisu však vyplývá, že stěžovatel v daném případě nepostupoval podle poučení okresního soudu. Namísto podání správní žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. proti uvedenému rozhodnutí žalovaného 3) u krajského soudu byla totiž dne 6. 9. 2010 okresnímu soudu doručena zcela odlišná žaloba, kterou podal stěžovatel spolu s žalobkyní b) proti žalovaným 1), 2) a 3). Tato žaloba byla adresována krajskému soudu, kterému tedy okresní soud žalobu následně předal. Z označení, jakož i z obsahu této žaloby je zřejmé, že se nejedná o žalobu směřující proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. Žaloba podaná stěžovatelem a žalobkyní b) dne 6. 9. 2010 u Okresního soudu v Liberci a doručená dne 23. 9. 2010 Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci je jiného obsahu než původní žaloba podaná stěžovatelem u okresního soudu dne 12. 8. 2009 (byť se jedná o věci, které spolu zčásti skutkově souvisejí). Lze proto konstatovat, že následky spojené se včasným podáním žaloby v téže věci u soudu rozhodujícího ve správním soudnictví podle § 72 odst. 3 s. ř. s. v daném případě nenastaly. Ani obsah původní žaloby podané stěžovatelem dne 12. 8. 2009 u Okresního soudu v Liberci nemá s nyní posuzovanou věcí přímou souvislost.

Krajský soud měl v projednávaném případě primárně zkoumat, zda je vůbec k projednání a rozhodnutí věci příslušný.

V posuzované věci uvedli stěžovatel a žalobkyně b), že se žaloba týká „1) *Určení fin. náhrady 14 400 Kč pro každého účastníka vadného správního řízení (...)*“. Z obsahu žaloby přitom vyplývá, že za vadné označují správní řízení ve věci zrušení trvalého pobytu stěžovatele a navazující odvolací řízení ukončené rozhodnutím žalovaného 3), které bylo později zrušeno rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 10. 8. 2009, č. j. MV-44955-5/SC-2009. Uvedené označení lze v daném případě vyložit tak, že se jedná o uplatnění nároku na náhradu škody, příp. zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. K rozhodování ve věcech nároků na náhradu škody a zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle zmiňovaného zákona jsou přitom podle § 9 odst. 1 o. s. ř. věcně příslušné okresní soudy rozhodující v občanském soudním řízení (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2009, sp. zn. II. ÚS 1191/08, publ. pod č. 85, sv. 53 Sb. ÚS, a ze dne 1. 6. 2010, sp. zn. I. ÚS 904/08, publ. pod č. 118, sv. 57 Sb. ÚS). K rozhodování o této věci tedy nejsou věcně příslušné soudy ve správním soudnictví.

pokračování

Dále žalobci uvedli, že se žaloba týká „2) Zrušení Smlouvy o připojení č. 7 NN 3 00621825 „oprávněným zákazníkem“ P. S., (...) a ČEZ Distribuce a.s. (...) ze dne 24. 10. 2007“. Žaloba se tedy týká soukromoprávního vztahu mezi žalovaným 1) a ČEZ Distribuce, a.s. Není sice zcela zřejmé, zda se jedná o žalobu na plnění podle § 80 písm. b) o. s. ř. nebo o určovací žalobu podle § 80 písm. c) o. s. ř., v každém případě se ovšem nejedná o žádnou z žalob, o nichž rozhodují podle soudního řádu správního soudy ve správním soudnictví. I v tomto případě lze tedy bez jakékoli pochybnosti konstatovat, že věc náleží do působnosti soudů rozhodujících v občanském soudním řízení.

Postup krajského soudu by byl sice správný, pokud by se skutečně jednalo o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s., tedy pokud by se stěžovatel domáhal zrušení zmiňovaného rozhodnutí žalovaného 3). V tomto směru nelze přisvědčit názoru stěžovatele, že povinností soudů ve správním soudnictví je přezkoumat rozhodnutí správních orgánů i v případě, že došlo k jejich zrušení, např. v přezkumném řízení (§ 94 a násl. správního řádu), dříve, než o věci rozhodne krajský soud. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je totiž neexistence žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, pro který je třeba žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2007, č. j. 7 Afs 143/2006 - 95, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2005, č. j. 7 A 111/2002 - 70, obě rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Za daného stavu se ovšem krajský soud dopustil pochybení, neboť se v daném případě nejedná o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., a krajský soud tedy rozhodl o věci, která nebyla předmětem žaloby. Krajský soud měl správně postupovat podle § 46 odst. 2 s. ř. s. a tedy žalobu odmítnout s tím, že se žalobci domáhají rozhodnutí ve věci, o níž má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení. Zároveň měl krajský soud poučit oba žalobce o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení o odmítnutí žaloby mohou podat žalobu v předmětné věci u věcně příslušného soudu v občanském soudním řízení. Vzhledem k tomu, že uvedeným způsobem krajský soud nepostupoval, dopustil se vady řízení, jež měla za následek nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu (§ 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s.), neboť žaloba měla být odmítnuta jiným způsobem, tedy tak, aby krajský soud umožnil žalobcům, aby se po zákonem předepsaném poučení podle § 46 odst. 2 s. ř. s. mohli obrátit s žalobou ve stanovené měsíční lhůtě na věcně příslušný soud v občanském soudním řízení, čímž by jim zůstal zachován den podání žaloby u krajského soudu (§ 82 odst. 3 o. s. ř.). Další s tím související pochybení krajského soudu spočívá v tom, že žalobu odmítl, aniž by v rozhodnutí řádně označil jako účastníky řízení žalobkyni b) a dále ostatní osoby, jež stěžovatel a žalobkyně b) uvedli vedle žalovaného 3) v žalobě na straně žalovaných, a aniž by jim krajský soud své rozhodnutí doručil. I tento procesní nedostatek odstranil Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí (viz dále).

Dalšími námitkami a tvrzeními, které stěžovatel uvedl v kasační stížnosti, se již Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť se netýkají důvodů, které vedly krajský soud k odmítnutí žaloby, nýbrž věci samé. Přitom je zřejmé, že ani Nejvyšší správní soud není příslušný k posouzení věci, která náleží soudům rozhodujícím v občanském soudním řízení.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou, byť nad rámec uplatněných námitek, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil. Podle téhož ustanovení platí, že pokud pro takový postup byly důvody již v řízení před krajským soudem, rozhodne Nejvyšší správní soud současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu i o odmítnutí návrhu. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel a žalobkyně b) se podanou žalobou domáhali rozhodnutí ve věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení. Vzhledem k tomu, že již v řízení před krajským soudem byly důvody pro takový postup, rozhodl tedy Nejvyšší správní soud rovněž o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 2 s. ř. s., a to ve vztahu ke všem účastníkům řízení, jak byli označeni v žalobě.

Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno a zároveň byla žaloba odmítnuta, rozhodoval Nejvyšší správní soud jak o nákladech řízení o kasační stížnosti, tak i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. přitom platí, že v případě odmítnutí žaloby nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu jeho nákladů.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí hotové výdaje ustanoveného zástupce a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci stěžovatele tedy Nejvyšší správní soud přiznal odměnu ve výši 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2012, a náhradu hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 4800 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

Žalobci mohou do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku podat v téže věci žalobu u místně příslušného okresního (obvodního) soudu. Dojde-li žaloba v této lhůtě k místně příslušnému okresnímu (obvodnímu) soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení, platí, že řízení bylo zahájeno dnem, kdy došla odmítnutá žaloba krajskému soudu (§ 82 odst. 3 o. s. ř.).

V Brně dne 12. dubna 2013

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu